

การพัฒนาต้นแบบ : ชุดโปรแกรมสำหรับ ผู้ปกครองเพื่อการสอนซ่อมเสริมในเด็ก บกพร่องทางการเรียนรู้

คันสนีย์ สุดประเสริฐ, ค.บ.*

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาต้นแบบชุดโปรแกรมการสอนอ่านและเขียนสะกดคำ ตัวสะกดมาตราแม่ กน สำหรับผู้ปกครอง ในเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้

วัสดุและวิธีการ เป็นการพัฒนาและวิจัยประกอบด้วยการพัฒนาต้นแบบตามมาตรฐานการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมองค์ความรู้และเทคโนโลยี ทดลองนวัตกรรมในกลุ่มตัวอย่างเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้และผู้ปกครอง เริ่มจากอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปกครองและผู้ปกครองไปสอนซ่อมเสริมให้เด็กตามแผนการสอนและใช้สื่อการสอนที่พัฒนาตามหลักสูตร 5 สัปดาห์ ๆ ละ 3 - 4 วันระหว่างการทดลองมีการติดตามผล 5 ครั้ง ทุกสัปดาห์ ด้วยเครื่องมือวัดความรู้ ทักษะ ทักษะของผู้ปกครองและความสามารถในการอ่านเขียนสะกดคำของเด็ก วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและเปรียบเทียบคะแนนความรู้ ทักษะ ทักษะของผู้ปกครองและความสามารถในการอ่านเขียนสะกดคำของเด็กก่อนและหลังการทดลอง Wilcoxon matched pair test

ผล นวัตกรรมต้นแบบ 4 เรื่องได้แก่ หลักสูตรการสอนซ่อมเสริมเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยผู้ปกครอง คู่มือ แผนการสอน และสื่อการสอนเน้นการอ่านและสะกดคำในแม่กน นำไปทดลองใช้ในผู้ปกครองหญิงของเด็กชายอายุระหว่าง 7 - 10 ปีจำนวน 8 คู่ หลังการสอนซ่อมเสริมตามแผนการสอนพบว่า ผู้ปกครองมีคะแนนด้านความรู้ ด้านทักษะ และทักษะหลังได้รับการอบรมเพิ่มขึ้น และเด็กมีคะแนนการอ่านและเขียนสะกดคำเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

สรุป นวัตกรรมต้นแบบในการสอนซ่อมเสริมเพื่อช่วยเหลือเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ ทดลองใช้ในผู้ปกครองและเด็กที่มีปัญหาวินัย พบว่าผู้ปกครองมีความรู้ ทักษะและทักษะที่ดีในการสอน และสามารถเพิ่มความสามารถของเด็กในการอ่าน และเขียนสะกดคำดีขึ้นได้

คำสำคัญ : การสอนซ่อมเสริม เด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ โปรแกรม ผู้ปกครอง

* สถาบันราชานุกูล กรมสุขภาพจิต

Prototype development : learning disable children remedial teaching programs for parents

*Sansanee Sudprasert, B.Ed.**

Abstract

Objective This research aimed at developing the prototype of learning disable children (LD) teaching program for parents on reading and spelling the Mae Kon final consonant system.

Materials and methods This research and development comprised the prototype which were developed following to the innovative knowledge and technology research and development standard. This innovation was experimented on the sample of LD children and parents, with knowledge training to the parents. Parents remedial taught their children, adhering to the teaching plan and using the learning media improved by the curriculum, for 5 weeks, 3 - 4 days per week. During the experiment, there were 5 times of result follow - up weekly by using the measure tools for parental knowledge, attitude, and skill, and children's reading and spelling capacity. The data were analyzed by the descriptive statistics and were compared by Wilcoxon matched pair test on pre and post experiments parental scores in knowledge, attitude, and skill, and children's capacity on reading and spelling.

Results Four innovative prototypes were learning disabilities remedial teaching curriculum for parents, handbooks, teaching plan, and learning media on Mae Kon reading and spelling. They were experimented on 8 pairs of parents and their 7-to-10-year-old children. After the remedial classes, parents, after the training, possessed knowledge, attitude, and skill at higher score, while the children assessed a higher score in reading and spelling with significance.

Conclusion Innovative prototype on LD children remedial teaching which experimented on parents and children improved parents' knowledge, attitude, and teaching skill, and increased the children's capacity in reading and spelling.

Key words : learning disable children, parent, program, remedial

* Rajanukul Institute, Department of Mental Health

บทนำ

ความบกพร่องทางการเรียนรู้ (learning disabilities) แบ่งเป็น 4 ประเภทได้แก่ ความบกพร่องด้านการอ่าน ความบกพร่องด้านการเขียน ความบกพร่องด้านคณิตศาสตร์ และความบกพร่องที่ไม่สามารถเฉพาะเจาะจง เด็กกลุ่มนี้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำทั้งๆ ที่มีระดับสติปัญญาปกติหรือสูงกว่าปกติ¹⁻³ ความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านเป็นความบกพร่องที่พบบ่อยที่สุด³⁻⁴ โดยมีอาการสำคัญได้แก่ มีความผิดปกติเกี่ยวกับการจำตัวอักษร การสะกดคำ การอ่าน เช่น อ่านเกิน อ่านเดา อ่านข้าม และอ่านสรุปความสำคัญ หรือการผันเสียงวรรณยุกต์ มักพบความบกพร่องด้านการเขียนสะกดคำร่วมกับปัญหาในการอ่าน³ มีผลต่อคุณภาพชีวิตของเด็ก อาทิเช่น ผลการเรียนต่ำ มองว่าตนเองล้มเหลว หลีกเลียงการอ่านและเขียน เด็กบางคนต้องออกจากระบบโรงเรียนก่อนวัยอันควร³ การให้ความช่วยเหลือเด็กกลุ่มนี้ควรร่วมมือกันหลายฝ่าย ด้านสาธารณสุขให้การตรวจวินิจฉัย ด้านการศึกษาจัดการศึกษาพิเศษ ประเมินสภาพปัญหา ปรับวิธีการสอน ปรับเนื้อหาตามพื้นฐานความสามารถ และใช้สื่อให้เหมาะกับช่องทางการเรียนรู้ของเด็ก⁵ แต่จำนวนครูการศึกษาพิเศษปัจจุบันมีจำนวนน้อย และมักเน้นการสอนเฉพาะเด็กบกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญาซึ่งมีการเรียนรู้ที่แตกต่างไป ครอบครัวผู้ปกครองสามารถช่วยการเรียนรู้ของเด็กได้มาก

ถ้าผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติที่ดีต่อเด็กและภาวะโรค และมีโปรแกรมพร้อมสื่ออุปกรณ์ช่วยสอนจะยิ่งช่วยเหลือได้ดียิ่งขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้พัฒนาชุดโปรแกรมสำหรับผู้ปกครองเพื่อการสอนซ่อมเสริมในเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มช่องทางการช่วยเหลือให้แก่เด็กและผู้ปกครอง

วัสดุและวิธีการ

เป็นการศึกษาแบบพัฒนาและวิจัย เริ่มจากขั้นตอนการพัฒนาชุดโปรแกรมสำหรับผู้ปกครองเพื่อการสอนซ่อมเสริมในเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ ตามมาตรฐานการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม องค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านสุขภาพจิตของกรมสุขภาพจิต ได้แก่ การกำหนดกรอบแนวคิดในการจัดทำนวัตกรรมต้นแบบ ดำเนินการโดย ประชุมกลุ่มผู้ปกครอง 15 คน กลุ่มผู้เชี่ยวชาญและครูการศึกษาพิเศษ 7 คนในประเด็นสำคัญ 5 เรื่อง ได้แก่ สภาพปัญหาของเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้และผู้ปกครอง ภาวะความบกพร่องทางการเรียนรู้ เทคนิคการให้ความช่วยเหลือด้านการสอน สื่อที่เคยใช้แล้วได้ผลดีและแผนการสอนที่เคยใช้⁵⁻⁷ เพื่อพัฒนาชุดโปรแกรมสำหรับผู้ปกครองเพื่อการสอนซ่อมเสริมในเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ประกอบด้วยนวัตกรรม 4 ชุดคือ 1) หลักสูตรการอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง ซึ่งเป็นหลักสูตร 2 วัน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ปกครองสามารถสอนซ่อมเสริมให้กับเด็กของตนตามคู่มือและแผนการ

สอนที่แจกให้ 2) คู่มืออ่านประกอบการอบรม เพื่อให้ผู้ปกครองอ่านทบทวนในการฝึกปฏิบัติ และการสอนซ่อมเสริม เนื้อหาตามหลักสูตรการอบรม 3) แผนการสอน สำหรับผู้ปกครอง จัดการสอนซ่อมเสริมแต่ละครั้ง และ 4) สื่อการสอนสำหรับเด็กซึ่งเป็นสื่อการสอนทั่วไปและสื่อการสอนเฉพาะ

จากนั้นทดลองและปรับปรุงนวัตกรรมในกลุ่มตัวอย่างซึ่งเลือกแบบเจาะจงคือเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ได้รับการวินิจฉัยจากจิตแพทย์มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านและเขียนสะกดคำ ระดับเขาวนปัญญา 96-102 ทดสอบด้วย WISC III มีความสามารถในการอ่านและการเขียนสะกดคำ เท่ากับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทดสอบด้วย Achievement test และผู้ปกครองยินดีให้ความร่วมมือตลอดโครงการ จำนวน 8 คู่ ณ สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์ ระหว่างเดือนมิถุนายน-ธันวาคม 2549

ผู้ปกครองผ่านการอบรมตามหลักสูตร จะสอนซ่อมเสริมให้แก่เด็กตัวต่อตัว ด้วยสื่อการสอนคู่มือ และแผนการสอน ติดต่อกันเป็นเวลา 5 สัปดาห์ ๆ ละ 3-4 วัน ๆ ละ 20 นาที

ผู้วิจัยทำกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้ปกครองเพื่อค้นหาประสบการณ์การนำไปใช้ ในประเด็นต่อไปนี้ได้แก่ ปัญหาในการสอน พฤติกรรมของเด็กขณะเรียนและวิธีการแก้ไข แรงจูงใจของเด็กและวิธีการกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจ และการจัดการกับอารมณ์ โดยการนัดผู้ปกครอง

มาพบพร้อมกัน เพื่อติดตามผลสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 2 ชั่วโมง ในระหว่างการสอนซ่อมเสริมโดยผู้ปกครอง

เครื่องมือในการวิจัย นวัตกรรมต้นแบบ 4 ชุด เก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลและประเมินด้วยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นดังนี้ แบบสอบถามผู้ปกครอง ด้านความรู้เกี่ยวกับภาวะความบกพร่องทางการเรียนรู้ จำนวน 8 ข้อ มี 2 ตัวเลือก ตอบถูกต้อง 1 คะแนนตอบผิดได้ 0 ทดสอบค่าความสอดคล้องภายในด้วยคูเดอร์ริชาร์ดสันมีค่า 0.76 แบบสอบถามด้านทักษะการสอนซ่อมเสริม และด้านทัศนคติต่อการสอนซ่อมเสริมและต่อเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ จำนวนด้านละ 8 ข้อ คำตอบเป็นแบบประเมินค่า 1-5 ข้อคำถามทางบวก เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 5 คะแนน และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งให้ 1 คะแนน คะแนนกลับกันข้อคำถามทางลบ แบบสอบถามทั้งสองฉบับมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค 0.72 และ 0.70 ตามลำดับ แบบทดสอบของเด็ก วัดความสามารถด้านการอ่านและเขียนสะกดคำตัวสะกดมาตราแม่ กน ด้านละ 64 ข้อ มี 2 ตัวเลือก ตอบถูกต้อง 1 คะแนนตอบผิดได้ 0 โดยคำศัพท์ 64 ข้อได้มาจากคำศัพท์ในหนังสือเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ยกเว้นคำควบกล้ำ คำพ้องและคำที่มีการผันแต่ละแผนการสอนมี 3-4 คำศัพท์ โดยรวมคำที่มีลักษณะหน่วยเสียงคล้ายกัน เช่น โรงงาน โรงทาน โรงเรียน และมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค 0.69

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการอบรมของผู้ปกครอง คะแนนก่อนและหลังได้รับการสอนซ่อมเสริมของเด็ก ด้วย Wilcoxon matched pair test และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการทำกลุ่มผู้ปกครองด้านประสบการณ์การนำแผนการสอนคู่มือและสื่อการสอนไปใช้ ในประเด็นต่อไปนี้ได้แก่ ปัญหาในการสอน พฤติกรรมของเด็กขณะเรียนและวิธีการแก้ไข แรงจูงใจของเด็กและวิธีการกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจ และการจัดการกับอารมณ์

ผล

กลุ่มตัวอย่างเด็กเป็นชาย 8 คน อายุ 7-10 ปี กำลังเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2-5 และผู้ปกครองเป็นหญิงประกอบด้วยมารดา จำนวน 6 คน ป้าและน้าจำนวน 2 คน อายุ 39-46 ปี การศึกษาปริญญาตรีจำนวน 5 คน มัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 2 คน และปริญญาโทจำนวน 1 คน อาชีพรับราชการจำนวน 4 คน รับจ้างบริษัทจำนวน 2 คน และแม่บ้านจำนวน 2 คน ลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวเดี่ยว จำนวน 6 คน ครอบครัวขยายจำนวน 2 คน สัมพันธภาพในครอบครัว อยู่ด้วยกัน จำนวน 7 คน หย่าร้างจำนวน 1 คน

ชุดนวัตกรรม 4 ชุด คือ

หลักสูตรการอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปกครองประกอบ 4 ส่วนคือส่วนแรกความรู้เกี่ยวกับภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ ส่วนที่สอง

จิตวิทยาการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ ส่วนที่สามการปรับพฤติกรรม และส่วนที่สี่หลักการสอนอ่านและเขียนสะกดคำ ทักษะการสอน วิธีการสอน การสาธิต และการฝึกปฏิบัติการสอนเป็นหลักสูตร 2 วัน หลังการอบรมผู้ปกครองมีคะแนนความรู้เกี่ยวกับภาวะความบกพร่องทางการเรียนรู้ดีขึ้นทุกรายดังตารางที่ 1

คู่มือการอบรมประกอบด้วยเนื้อหาตามหลักสูตรการอบรม ได้แก่ ภาวะความบกพร่องทางการเรียนรู้ จิตวิทยาการเรียนรู้ เทคนิคการสอน ขั้นตอนวิธีการสอน การใช้แผนการสอน การปรับพฤติกรรมสำหรับอ่าน ประกอบการอบรมและการสอนซ่อมเสริมตามแผนการสอน และทบทวนในการฝึกปฏิบัติและการสอนซ่อมเสริม ซึ่งผู้ปกครองสามารถประยุกต์ความรู้จากคู่มือในการสอนซ่อมเสริมตามแผนการสอนได้ดี มีปัญหาในระยะแรกๆ แต่สามารถเรียนรู้แลกเปลี่ยนระหว่างผู้ปกครองในการประชุมกลุ่มโดยผู้วิจัยระหว่างการสอนตามแผนการสอน และมีคะแนนทัศนคติต่อการสอนซ่อมเสริมดีขึ้นทุกรายดังตารางที่ 1

แผนการสอนประกอบ ด้วยประเด็นเนื้อหา จุดประสงค์ วิธีการสอน /กิจกรรมการสอน สื่อการสอนการประเมินผล และแบบฝึกหัด โดยแผนการสอนต่อเนื่อง 5 สัปดาห์ มีกิจกรรมการสอนอย่างน้อย 3 วันต่อสัปดาห์ และใช้เวลาไม่ต่ำกว่า 20 นาทีต่อครั้ง แผนการสอนอ่านเขียนสะกดคำเน้นการรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสทุกด้าน เริ่มจากทบทวนเรื่องเดิมให้แน่ใจว่า

อ่านเขียนสะกดคำได้จริงจึงสอนเรื่องใหม่ หลังการอบรมผู้ปกครองมีทักษะการสอนตามแผนการสอน และมีคะแนนด้านทักษะการสอนดีขึ้นทุกรายโดยที่คะแนนทักษะเพิ่มขึ้นก่อนอบรมเฉลี่ยร้อยละ 20 เป็นร้อยละ 80 เมื่อสิ้นสุดการอบรม ดังตารางที่ 1

สื่อการสอนประกอบด้วยสื่อการสอนเฉพาะและสื่อการสอนประกอบ สื่อการสอนเฉพาะเป็นบัตรคำตัวสะกดมาตราแม่ กน โดยตัวสะกดแต่ละตัวที่มีสีต่างกัน ได้แก่ น สีชมพู ญ สีน้ำเงิน ณ สีส้ม ร สีเขียว และ ล สีม่วง ทั้งหมดมี 64 คำ วิธีการใช้ ผู้สอนแสดงบัตร

คำให้ดูทั้งหมดและอ่านให้ฟังทีละคำจนครบทุกคำ 1 รอบ ต่อไปแสดงบัตรคำทีละคำและอ่านให้ฟัง 1 ครั้ง จากนั้นให้เด็กอ่านตามจนครบทุกคำ ทำซ้ำ 3 ครั้ง ให้เด็กดูบัตรคำและอ่านเอง อ่านไม่ได้ผู้สอนอ่านให้ฟังและให้เด็กอ่านตาม ประเมินผล โดยเล่นเกมจับคู่บัตรคำ คำว่าบัตรคำและเปิดหาคู่ที่เหมือนกันอ่านคำที่จับคู่ได้ ทำแบบฝึกหัด และเขียนตามคำบอก สื่อการสอนประกอบ เป็นสื่อที่ใช้ในการนำเข้าสู่บทเรียน การประเมินผลเพื่อให้นักเรียนหลากหลาย ได้แก่ บทความ โคลงกลอน นิทาน ตัวอักษรภาษาไทยพลาสติก

ตารางที่ 1 ความรู้ ทักษะและทักษะของผู้ปกครองก่อน-หลังการอบรม

ลำดับที่ของ ผู้ปกครอง	คะแนนความรู้		คะแนนทัศนคติ		คะแนนทักษะ	
	ก่อนอบรม	หลังอบรม	ก่อนอบรม	หลังอบรม	ก่อนอบรม	หลังอบรม
1	2	5	14	29	17	30
2	5	8	15	32	16	33
3	5	7	19	31	17	32
4	7	8	19	30	20	31
5	3	6	17	30	19	37
6	7	7	20	30	19	33
7	2	6	15	32	14	30
8	2	6	19	28	18	31
ค่าเฉลี่ย (SD)	4.1 (2.1)	6.6 (1.1)	17.2 (2.3)	30.3 (1.4)	17.3 (1.8)	31.6 (1.3)
Z=-2.4		p=0.01	Z=-2.5		p=0.01	Z=-2.5 p=0.01

ตารางที่ 2 คะแนนความสามารถอ่านและการเขียนสะกดคำของเด็กก่อน-หลังการสอน

ลำดับเด็ก	คะแนนการอ่าน		คะแนนการเขียน	
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
1	33	51	13	39
2	19	59	13	41
3	36	53	13	33
4	27	49	16	42
5	22	37	19	43
6	38	56	29	52
7	40	53	34	52
8	33	47	19	41
ค่าเฉลี่ย (SD)	31.0 (7.6)	48.1(6.8)	19.0 (7.3)	42.9(6.4)
		Z=-2.5 p=0.01		
		Z=-2.5 p=0.01		

ในการทำกลุ่มติดตามผลทุกสัปดาห์ เพื่อค้นหาประสบการณ์ของผู้ปกครองเมื่อทดลองสอนซ่อมเสริม ไม่พบปัญหาในการสอนทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำ สามารถใช้เครื่องมือที่ผู้วิจัยเตรียมให้ได้ เด็กให้ความสนใจตลอดการสอนซ่อมเสริม หลังการสอนซ่อมเสริมเด็กมีคะแนนการอ่านและเขียนสะกดคำแม่ กน ดีขึ้นทุกรายดังตารางที่ 2

วิจารณ์

หลักสูตรการสอนซ่อมเสริมเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้โดยผู้ปกครองพร้อมคู่มืออ่านประกอบแผนการสอนและสื่อการสอนเฉพาะนั้น พบว่าเนื้อหาของหลักสูตรทำให้

ผู้ปกครองเข้าใจลักษณะพฤติกรรมของเด็ก รู้จิตวิทยากระบวนการเรียนรู้ของเด็ก การปรับพฤติกรรมวิธีจัดการเรียนการสอนอ่านและเขียน ผู้ปกครองจึงเข้าใจและรู้จักเด็กดีขึ้นยอมรับความสามารถของเด็กเช่นเดียวกับการศึกษาของศิริพร สุวรรณทศ และ จันทร์ชนก โยธิน-ชัชวาล⁸ ที่เพิ่มศักยภาพของผู้ปกครองช่วยการเรียนรู้ของเด็กสมาธิสั้น พบเช่นกันว่าเด็กมีการเรียนรู้ดีขึ้น ทั้งนี้เพราะต้นแบบนั้นออกแบบสำหรับผู้ปกครอง โดยให้ทั้งความรู้ และฝึกปฏิบัติจนทำได้จริง

สื่อการสอนนี้เน้นการรับรู้ทางสายตา ให้เด็กสังเกตแยกความแตกต่างได้อย่างชัดเจน ช่วยให้จำได้ง่าย สอนอ่านออกเสียงเป็นคำ อ่าน

ได้แล้วจึงเขียน สอดคล้องกับผดุง อารยะวิญญู⁵ และ อัจฉรา นาคทรัพย์⁶ ที่พบว่าการสอนอ่านเป็นคำช่วยให้เด็กที่มีปัญหาการอ่าน มีความสามารถในการอ่านคำสูงขึ้น และรวมทั้ง Rose และ Zirkel⁹ ที่ให้ผู้ปกครองสอนอ่าน โดยคู่มือคำศัพท์พร้อมทำความเข้าใจความหมายไปด้วยทั้งหมดเป็นเทคนิคที่ปฏิบัติได้ง่ายและเป็นจุดเด่นของชุดโปรแกรมการศึกษานี้ ผู้ปกครองมีคะแนนความรู้เกี่ยวกับภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ ทักษะการอ่านการสอนซ่อมเสริมและต่อเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ และทักษะการสอนซ่อมเสริมหลังได้รับการอบรมสูงกว่าก่อนได้รับการอบรม และเด็กหลังได้รับการสอนซ่อมเสริมมีคะแนนการอ่านและเขียนสะกดคำสูงกว่าก่อนได้รับการสอนซ่อมเสริม แสดงว่าชุดโปรแกรมสำหรับผู้ปกครองมีประสิทธิภาพ แม้ว่าผู้ปกครองจะมีการศึกษา อาชีพ ความสัมพันธ์ในครอบครัว (มารดา ป้า น้า) ต่างกัน แต่ผลการทดลองใช้พบว่าเด็กมีคะแนนการอ่านและเขียนสะกดคำดีขึ้นทุกคน การติดตามผลการสอนนั้น ผู้ปกครองได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และได้เพิ่มเติมความรู้เกิดความมั่นใจมากขึ้นเช่นเดียวกับการศึกษาของมัจฉริ โอสถานนท์ และคณะ¹⁰ ในการประเมินผลโครงการพัฒนาศักยภาพด้วยรูปแบบหอผู้ป่วยครอบครัว ด้วยการให้ความรู้ ฝึกปฏิบัติและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการดูแลบุคคลปัญญาอ่อนทำให้เกิดความมั่นใจมากขึ้นและมีกำลังใจต่อสู้กับปัญหา การติดตามผลการช่วยเหลือแก้ไขปัญห พบปัญหามากในครั้งแรก

และปัญหาค่อยๆ ลดลงในสัปดาห์ต่อมา การให้กำลังใจระหว่างผู้ปกครองด้วยกันช่วยลดความวิตกกังวลและความไม่สบายใจลง ปัญหาที่พบในขณะที่สอนมักเกิดจากการขาดทักษะในการจัดการกับพฤติกรรมและอารมณ์ของเด็กอาทิเช่น การเริ่มเรียนไม่ตรงเวลาต้องเรียกหลายครั้ง สาเหตุเกิดจากการไม่ได้ตกลงเวลาเริ่มเรียนกับเด็กหรือยอมให้เด็กต่อรองขอเล่นเกมในขณะที่เรียน เป็นต้น

ข้อจำกัดของต้นแบบก็จะต้องเข้ารับการอบรม เพื่อให้เข้าใจและเกิดความรู้สึกที่ดีต่อเด็ก และฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะการสอนและการใช้สื่อ การอ่านคู่มืออย่างเดียวไม่มีผลต่อการเกิดทักษะการสอน เพราะในการอบรมมีการสาธิตและฝึกปฏิบัติหลายครั้ง ควรจะได้มีการศึกษาเรื่องนี้ต่อ โดยอาจทำเป็นชุดโปรแกรมที่เน้นการศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งอาจต้องทำเป็นสื่อการสอนแบบ interactive media สิ่งที่ควรเพิ่มเติมในคู่มือ ได้แก่ การจัดการกับพฤติกรรมปัญหา การสร้างแรงจูงใจและการจัดการอารมณ์ของเด็กที่พบบ่อย

สรุป

นวัตกรรมต้นแบบประกอบด้วยสี่ส่วนคือหลักสูตรการอบรมให้ความรู้ผู้ปกครองเพื่อสอนซ่อมเสริมเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ คู่มือการอบรม แผนการสอนและสื่อการสอนเฉพาะในการช่วยเหลือเด็กอ่านและเขียนสะกดคำตัวสะกดมาตราแม่ กน ทดลองใช้ในผู้ปกครองและ

เด็กที่มีปัญหาภาวะนี้ พบว่าผู้ปกครองมีความรู้ ทักษะและทักษะที่ดีในการสอน และสามารถ เพิ่มความสามารถของเด็กในการอ่าน และเขียน สะกดคำดีขึ้นได้

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ สกลโกสุม และ แพทย์หญิงสุริรา รั้วเหลื่อง

เอกสารอ้างอิง

1. American Psychiatric Association. Diagnostic and statistical manual of mental disorders: DSM-IV-TR. 4th ed., text revision. Washington D.C.: American Psychiatric Association; 2000.
2. เบญจพร ปัญญาขง. คู่มือช่วยเหลือเด็กบกพร่องด้านการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย; 2545.
3. วินัดดา ปิยะศิลป์, พนม เกตุมาน. ตำราจิตเวชเด็กและวัยรุ่น. กรุงเทพมหานคร: บิยอนด์เอ็นเทอร์ไพรซ์; 2545.
4. กุลกานต์ วงษ์สิงห์. มารู้จัก “แอลดี” กันเถอะ. วารสารวิชาการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2548;8: 24-9.
5. ผดุง อารยะวิญญู. เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร : ไร่ไทยเพรส ; 2544.
6. อัจฉรา นาคทรัพย์. การศึกษาความสามารถในการอ่านของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่านโดยวิธีการสอนอ่านเป็นคำ [วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต]. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-วิโรฒ; 2546.
7. Pollock J, Waller E. Day-to-day dyslexia in the classroom. London : Mackays of Chatham Publishing Company; 1994.
8. ศิริพร สุวรรณทศ, จันทรีชนก โยชินชัชวาล. รายงานการศึกษาเทคนิคการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์โดยกลุ่มการเรียนรู้กับการให้บริการติดตามดูแลเด็กสมาธิสั้น. กรุงเทพมหานคร : สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่น; 2547.
9. Rose TE, Zirkel P. Orton-Gillingham methodology for students with reading disabilities. J special education 2007; 41:171-185.
10. มัจฉรี โอสถานนท์, พนิดา รัตนไพโรจน์, สุทธิญา อภัยยานุกร. การประเมินผลโครงการพัฒนาบริการด้วยรูปแบบหอผู้ป่วยครอบครัว. วารสารสุขภาพจิตแห่งประเทศไทย 2547;12:97-105.